

SALEM

Hållbarhetsfokus i köket på Salarp



Salems
kommun

Salemsdagen
26 augusti

Årets
kulturstipendiat

Sommarboken
på bibblan

Välkommen på Salemsdagen den 26 augusti i Skönviksparken

Lördag 26 augusti är det äntligen dags för Salemsdagen! Då möts medborgare, föreningar, organisationer och kommunens verksamheter under en härlig dag i Skönviksparken.

Salemsdagen har blivit en fin dag fylld av gemenskap, där kommunens invånare träffas och umgås. Föreningar, företagare och politiska partier i kommunen har möjlighet att möta invånarna och visa upp sig och sin verksamhet. Det blir även scenframträdanden för alla åldrar och roliga aktiviteter för barn under dagen.

Dagen inleds med musik och tillsammans med uppträdanden, utdelning av utmärkelsen Årets företagare med mera.

Varmt välkomna - om du inte tidigare gjort ett besök till Skönviksparken under Salemsdagen så är det hög tid att ändra på detta!



Program på scenen:

- 12.00 Dansa för livet
- förening
 - 13.50 Utdelning av pris för
årets företagare
 - 14.00 Tigern & Kobran
- för barn
 - 14.50 Stråk-Orkestern Salem
 - 15.30 Christina Winterfell
 - 15.45 Sky High
- Konferencier: Marit Eriksson

I parken:
Ponnyridning

*Vi reserverar oss för eventuella
ändringar i programmet.*

I detta nummer:

Salemsdagen	2	Sommaraktiviteter i Salem	6	På G i Salem	7
Salems bibliotek.....	3	Salemniornas sommarsalong	6	Årets kulturstipendiat	8
Hållbara livsmedel	4-5	Nya plaskdammen invigd	6		



Kontakta oss om du har synpunkter eller tips till tidningen, kommunikation@salem.se. Tidningen går också att läsa på www.salem.se REDAKTION: Rebecka Grunditz, rebecka.grunditz@salem.se, Emily Li, emily.li@salem.se, Maria Pettersson, maria.pettersson@salem.se. OMSLAGSFOTO: Salems kommun. ANSVARIG UTGIVARE: Mats Bergström. GRAFISK PRODUKTION: Salems kommun. TRYCK: Stibo Complete. SALEMS KOMMUN Säby Torg 16, 144 80 Rönninge, tel 08532 598 00, fax 08532 598 87, info@salem.se



Salems bibliotek - med barnen i fokus!

Just nu fokuserar Salems bibliotek på ett projekt riktat mot förskolor i kommunen där deras biblioteksgrävling Mille kommer och hälsar på hos barnen och tipsar om bilderböcker. Vi har träffat Maria Brandstedt och Adam Ström Nordbeck som berättar mer om sitt arbete.

Hej! Berätta mer om er själva, vad jobbar ni med? Hej! Vi jobbar som barn- och ungdomsbibliotekarier vilket betyder att vi fokuserar på läsförmedlande arbete från 0 till 18 år. Vi bjuder in skolklasser åk 2-9 där vi tipsar om böcker, besöker BVC, samarbetar med förskolorna, anordnar lovaktiviteter på biblioteket och möter förskoleklasser när de får sitt första lånekort.

Just nu har vi ett roligt projekt riktat mot förskolorna i kommunen där vår biblioteksgrävling Mille kommer och hälsar på hos barnen och tipsar om bilderböcker. Andra träffen sker digitalt och barnen känner då igen Mille och får nya boktips att jobba vidare med.

Vad för spännande finns det för barn i Salem att göra på bibblan i sommar? På torsdagar kl. 10-12 (29/6-27/7) har vi Sommarboken öppet för alla barn och unga. Då kan man komma och pyssla, låna nya böcker och hämta ut en sommarbokenpåse.

Veckan före skolstart har vi en tvådagars serieworkshop med Per Demervall på biblioteket, som bland annat tecknat böckerna om vikingaflickan Siri. På workshopen får man rita sin egen superhjälte och klura på dess handling. Aktiviteten är givetvis gratis och ni kan läsa mer på bibliotekets hemsida.

Under hela sommarlovet, när biblioteket har öppet, kommer det finnas möjlighet att pyssla självständigt i bibliotekets sommarskapatverkstad.

Sommarboken - berätta mer om det! Sommarboken är en tävling vi har på sommarlovet som går ut på att barnen ska låna och läsa fem böcker under sommarlovet och skriva lite kort om dem i en folder. När de lämnar in foldern får de en prisbok och är med och tävlar om ett bokpaket.

Vad märker ni att barn tycker mest om att läsa för typ av böcker?

Barnbäckers popularitet varierar likt vuxenböcker. Men genrer som alltid står sig högt är i åldern 7-12 år är spänning, fantasi, kärlek och humor. Men för att nämna några just nu populära titlar/serier har vi Handbok för superhjälter, Musse och Helium, Jack-böckerna, Dagbok för alla mina fans och IJustWant-ToBeCool.

På biblioteket finns många spännande och roliga småbarnsböcker och bilderböcker. För 0-2 åringarna är böckerna om Sickan (Sofia Rådström) och "Hela fina jag" (Hanna Albrektson) är några favoriter. För 3-4 åringar passar bilderboken "Plopp" av Maria Nilsson Thore och "Jaga inte oss" av Eva Lindström.

För ungdomar har vi märkt ett ökat intresse för manga, engelska serier och engelska ungdomsböcker som blivit virala på TikTok.

Varför är det viktigt att läsa på sommaren?

På sommarlovet sker det ofta ett stort lästapp i elevernas läsförmåga så det är viktigt att även då uppmuntra till läsning. Kom och låna böcker på biblioteket, delta i Sommarboken och högläs hemma!

Ny brukningstaxa

Under kommunfullmäktiges sammanträde den 20 april togs beslut om en ny höjning av brukningstaxan. De nya avgifterna börjar gälla från 1 juni 2023.

Brukningsavgift är en avgift du betalar årligen för att du har kommunalt vatten och/eller avlopp. Avgiften består av en fast och en rörlig del. Den rörliga delen beror på hur mycket vatten du använder och mäts med vattenmätare. Över- och underskott inom VA-verksamheten ska justeras efter tre år. Den senaste höjningen gjordes 2019.

Solgläntans förskola vann miljöpris

Under många år har Salems kommunala förskolor arbetat med hållbar framtid, och på Solgläntan har man under en lång tid haft en speciell plats i skogen dit man går flera gånger i veckan. Det var just på den platsen som Solgläntans förskola fick ta emot Salemcensenters miljöpris, ett nytt pris som är tänkt att ges ut årligen i samband med världsmiljödagen. Salembor har haft möjlighet att nominera vem de tycker ska få priset i år och glädjande vann Solgläntan.

Motiveringen lyder:

"Solgläntans förskola utses till Årets miljöhjälte i Salem för sitt arbete med att lära barnen om hur viktigt det är att ta hand om vår natur. Till exempel har avdelningen Ormen en plats i skogen där de satt upp skyltar om att träden inte får förstöras och barnen klappar och tar hand om träd och annat. Ett så viktigt arbete för de yngre generationerna och framtiden."

Går ni i giftastankar?

Borgerlig vigsel i Salems kommunhus är en enkel, juridiskt bindande och könsneutral ceremoni utan religiösa inslag. Vigslerceremonin sker vanligtvis i kommunhuset på vardagar under ordinarie öppettider och förrättas med två vittnen närvarande. Om ni inte vill eller kan ta med er egna vittnen så kan vi arrangera det för er. Självklart kostar inte vigslerceremonin någonting. Läs mer på: salem.se/borgerligvigsel



Angelica Häll.



Marie steker vitkålen till kålpuddingen.



Marzena har bakat Budapeststubble med ananas blommor till morsdag.



Hållbara livsmedel inköpta med omtanke. Vi använder oss av livsmedel som bl.a. har hållbarhetsmärkningarna KRAV, EKO, EU blomman och EU lövet, Svanen, Svensk sigill, Fair trade, MSC, ASC och Kött från Sverige.

Ett framgångsrikt arbete med hållbara livsmedel

För Angelica Häll, restaurangchef på Salarps äldreboende, är hållbarhet en viktig faktor. De livsmedel hon och hennes medarbetare arbetar med ska helst vara ekologiskt och ekonomiskt och socialt hållbara, hela vägen från ax till limpa. Närodlat är också en viktig beståndsdel, förutom att det ger en mindre klimatpåverkan gör det dem mindre sårbara vid kris. Här berättar hon mer om deras stora hållbarhetsarbete.

I Angelica Hälls restaurangkök på Salarps äldreboende lagas all mat till Salems äldreboende och till den Dagliga verksamheten i kommunen. Det är ca 150 portioner 3 gånger om dagen alla dagar i veckan.

Berätta lite om dig själv?

- Jag bor i Gnesta. Jag kom från Scania restaurang i Södertälje hit till Salarps äldreboende för tre år sedan. Från början var jag biträde, sen kock och nu är jag restaurangchef sedan ett år tillbaka. Jag kände direkt att jag trivdes när jag kom hit, här kan jag verkligen arbeta på det sätt jag vill när det gäller hållbarhet och med att minska matsvinnet.

Varför är det viktigt med hållbara livsmedel?

- För miljöns skull. Matproduktionen orsakar stora miljöproblem runt om i världen. Övergödning, klimatpåverkan, kemikaliespridning, regnskogsavverkning och utfiskning är några exempel.

För mig är det viktigt att vi tar ansvar som kommun. Genom att handla hållbara livsmedel föregår vi med gott exempel inför medborgarna och förhoppningsvis inspirerar det till att tänka hållbart. Även om vi alltid försöker ha hållbarhet i grundtanken, har vi också upphandlingar att följa och ekonomiska hänsyn att ta, vilket kan vara en utmaning.

Vi behöver även ha beredskap för kristider. Därför försöker vi handla närproducerat, vilket också är bra för miljön. Just nu köper vi bland annat nötkött och korv från Bergs gård som ligger mellan Trosa och Vagnhärad. Då stöttar vi den lilla producenten som dessutom har större möjligheter att leverera under en kris, då de stora leverantör med långväga transporter kanske inte har det.

Blir det dyrt i dessa inflationstider?

- Det kan i vissa fall bli dyrare med hållbara

varor men med en bra menyplanering så anser vi inte att det i slutet av året ska belasta budgeten mer än vad inflationen belastar i grunden. Såsom prisutvecklingen har varit under det gångna året höjs de konventionella varorna med samma procent.

Vad säger de äldre om den mat ni lagar?

- De äldre uppskattar kvalitetshöjningen av råvaror och märker av vårt engagemang i köket. Vi pratar om kvaliteten och märkning på maten vi äter på våra Klimatsmarta onsdagar. Sen är de vegetariska dagarna inte de populäraste då den generationen vi lagar mat till gärna vill ha kött och potatis.

Avslutningsvis, kan du ge oss några tips på hur vi kan handla hållbart?

- Rött är ingen varningsfärg om du är ute efter billig mat. En röd prislapp betyder bara att varan håller på att gå ut inom kort och är inte dålig på något sätt.
- Välj säsongsbetonade frukter och grönsaker. T.ex. svenska bär och grönsaker på sommaren och rotfrukter på vintern då de kan vinterlagras.
- Jag rekommenderar att man köper linfångad fisk, inte trålad, det gynnar det hållbara fisket. Linfångad fisk får färre skador och urvalet att enbart ta hand om rätt fiskar med rätt storlek är mycket enklare. Ett annat enkelt och snabbt sätt som jag kan rekommendera är att utgå från WWFs fiskguide. Där får man som konsument information om olika val av matfisk.
- Jag tycker att det är viktigt att vi intresserar oss för var vår mat kommer ifrån och hur den är odlad, fiskad, uppfödd, fraktad. Försök att välja miljöcertifierade och närodlat råvaror i största möjliga

mån. Vi använder oss av livsmedel som bl.a. har hållbarhetsmärkningarna KRAV, EKO, EU blomman och EU lövet, Svanen, Svensk sigill, Fair trade, MSC, ASC, Kött från Sverige. Håll utkik efter dem. Det är mina tips!

Angelica Hälls kålpudding - en god hållbar middag



Ingredienser

VITKÅLEN:	FÅRSEN:
1 kg vitkål	1 gullök
2 msk smör/olja	500 g köttfärs nöt el fläsk
4 msk ljus sirap	2 st ägg
1 tsk salt	1 dl grädde
2 krm svartpeppar	1 msk kalvfond
	½ Tsk salt

Gör så här

- Strimla vitkålen, bryn allt till vitkålen i en stekpanna
- Blanda allt till fårsen och ha i nästan all vitkålen och blanda noga
- Lägg fårsblandningen i en ugnsfast form
- Vitkålen som sparades kan du lägga över fårsen innan den gräddas
- Grädda i mitten av ugnen ca 40 min på 200 grader. Servera med rårörda lingon.

Sommar i Salem - Det finns något för alla!

Skönviksparken

Picknick, boule, lekplats, fiske i sjön Flaten och Villa Skönvik som drivs av Salems hembygdsförening.

Sankt Botvids pilgrimsled

En fin vandringsled även för dem som inte är religiösa, mellan Salems kyrka och Botkyrka kyrka på 7,5 km.

Möllebadet

med sandstrand, bryggor, kiosk, omklädningsrum, toalett, mindre hopptorn, grillplats, parkering, och beachvolleybollplan. Var uppmärksam på Länsstyrelsens information om eldningsförbud.

Parstugan ute vid Lundby

Unika allmogebyggnader från 1700-talet med högt kulturhistoriskt värde.

Fritidsgården Huset

Har aktiviteter hela sommar bland annat Bowling, 5-kamp på Boda borg, turridding och utflykt till Kolmården.

Orientering i Salem - Rönninge

Tumba-Mälardalens orienteringsklubb är värdar för Naturpasset i Salem/Rönninge (i skogen väster om Rönninge fram till Glasberga i Södertälje).

Garnuddens naturreservat

Här finns Möllebadet, Garnuddens båtbygga, elbelyst motionsspår, gång- och cykelväg, tennisbana och utegym.

Ersboda 4H-gård

Tar emot besök hela sommaren med bland annat klapphage. Det går även att boka kalas.



Salemniornas sommarsalong



Mellan 1-21 juni 2023 anordnade Salemniorna sin kreativa och spännande Sommarsalong, där eleverna visade upp konstverk och skapelser de arbetat med under året.

Utställningen visade en stor bredd i regnbågens alla färger, olika material och uttryck. Verken var uppsatta i trädgården för beskådan samtidigt som det spelades musik och pågick modevisning på scenen. Deltagande skolor var Rönningeskolan, Nytorpsskolan och Söderby Friskola.

Utställningen visade kreativa uttryck i såväl bild, foto, film, musik, dans, text, slöjd, och matlagning. På vernissagedagen bjöds det på

en krämig potatis- och purjolöksoppa tillagad av eleverna i hemkunskapen. Varje elev fick utrymme att visa ett uttryck som är kopplat till skolans mål i samråd med lärare. Det här är första gången som alla nio i Salem gör en gemensam utställning! Förra året när Rönningeskolan visade sin sommarsalong, blev gensvaret fantastiskt med många intresserade vuxna och elever. Samma stora intresse visades i år.

Invigning av nya plaskdammen



Den 20 juni invigdes den efterlängta nya plaskdammen till allas glädje. När banden klipptes av kommunstyrelseordförande Rickard Livén och kommundirektören Mats Bergström var bland annat förskolan Galaxen närvarande. Sen bjöds det på saft, bullar och bad

så klart. Det nybyggda teknikhuset ska säkerställa vattenkvaliteten i plaskdammen framöver. Varje timme renas allt vatten vilket innebär att den bara behöver tömmas en gång i veckan för rengöring. I slutändan gör det att vi spar på både vatten och energi.



På gång i Salem: juli - augusti

Listan visar ett axplock av allt som händer i Salems kommun. Vi reserverar oss för ändringar och eventuella felskrivningar. Mer information om evenemangen finns på salems.se/evenemang

■ Juli

BIBLIOTEKET:

Juni-augusti Sommarboken

Var med i bibliotekets sommarbokstävling som pågår hela sommaren. Hämta en folder på biblioteket, låna och läs fem böcker under sommarlov. När du lämnar in din folder får du en prisbok! Du deltar även i utlottningen av ett spännande bokpaket.

29/5-17/8 Bokrea på biblioteket

Fynda böcker och tidskrifter för både vuxna och barn hela sommaren.

6/7 Sommarboken kl. 10-12.

Varje torsdag fr.o.m. 29/6-27/7 har biblioteket sommarboken-öppet för barn och unga och deras föräldrar. Kom och låna nya böcker, pyssla och hämta ut en sommarbokenpåse.

13/7 Sommarboken kl. 10-12.

20/7 Sommarboken kl. 10-12.

27/7 Sommarboken kl. 10-12.

SOMMARLOVSAKTIVITETER:

Alla aktiviteter är gratis

5 och 6/7 Turridding på islands-

häst. Prova på att rida. Bekväma kläder rekommenderas. Hjälms finns att låna. Årskurs 6-17 år. För-anmälan: 070-723 94 61 eller till någon av fritidsledarna på Huset.

4/7 Sällskapsspel i Skönviksparken.

kl. 15-20 med fritidsgården.

12/7 5-kamp på Boda borg. kl. 11-16. Årskurs 6-17 år. För-anmälan: 070-723 94 61 eller till någon av fritidsledarna på Huset.

14/7 Fotboll på Berga bollplan. kl. 13-19 med fritidsgården.

17/7 Simma som en sjöjungfru kl.10.30 -15.30. Testa sjöjungfrusim. Fenor lånar du på plats i Säby sim- och sporthall. Anmälan till: vendela.safstrom@medley.se

18/7 Kolmården kl. 11.

Fritidsgården Huset anordnar resa till Kolmården. För-anmälan: 070-723 94 61 eller till någon av fritidsledarna.

19/7 Dansstopp utanför fritidsgården kl.14-18.

Fler sommarlovsaktiviteter hittar du på salems.se/sommarlov

■ Augusti

BIBLIOTEKET:

29/5-17/8 Bokrea på biblioteket

Fynda böcker och tidskrifter för både vuxna och barn hela sommaren.

9/8 Gör din egen superhjälpteserie dag 1 kl. 13-15.

Delta i en två dagars workshop med serieskaparen Per Demervall, som bland annat tecknat böckerna om vikingaflickan Siri. Ålder: 9-13 år. Begränsat antal



Serietecknaren Per Demervalls bok om vikingaflickan Siris äventyr. Per besöker biblioteket den 9-10 augusti.

platser. För-anmälan till: biblioteket@salems.se

10/8 Gör din egen superhjälpteserie dag 2 kl. 13-15.

Andra dagen workshop med serieskaparen Per Demervall, som bland annat tecknat böckerna om vikingaflickan Siri. Ålder: 9-13 år. Begränsat antal platser. För-anmälan till: biblioteket@salems.se

21/8 Bokcirkel kl 17.

Bibliotekets bokcirkel pratar om boken Nästan bra på livet av Conny Palmkvist.

KULTUR OCH FRITID:

26/8 Salemsdagen

Mer info på sidan 2.

SOMMARLOVSAKTIVITETER:

Alla aktiviteter är gratis

7-10/8 Testa innebandy kl. 10-14

i Skogsängshallen. Du får låna klubb på plats. Ta med vattenflaska. 6-18 år. Drop-in.

13/8 Teater med Cirkus Tiger-

brand kl. 15.15. Familjeföreställning från 4 år. Glassbaren, Centralvägen 2. Drop-in.

Fler sommarlovsaktiviteter hittar du på salems.se/sommarlov

Politiska sammanträden i juli - september

Frågestund för allmänheten

I samband med kommunfullmäktiges sammanträde är det frågestund för allmänheten kl. 19. Alla kommuninvånare kan ställa en fråga som berör något inom fullmäktiges ansvarsområde. Man får endast ställa en fråga vid samma tillfälle. Frågan ska märkas "Fråga till fullmäktige" och lämnas till kommunen senast måndagen före sammanträdet.

Allmänheten kan inte delta vid ärenden som gäller myndighetsutövning eller omfattas av sekretess. Kommunstyrelsens sammanträden är inte öppna för allmänheten.

- Kommunstyrelsen: 28/8
- Socialnämnden: 4/9
- Barn- och utbildningsnämnden: 5/9
- Bygg- och miljönämnden: 5/9
- Kommunfullmäktige: 7/9
- Kultur- och fritidsnämnden: 7/9
- Tekniska nämnden: 7/9

Stort grattis Ida Överby, årets kulturstipendiat!

Salems kommuns kulturstipendium 2023 tilldelas Ida Överby. Ida Överby är en designer och konsthantverkare från Rönninge. Ida vill tillvarata gammalt och udda och ur det skapa nytt. Utmaningen är att inte bara skapa föremål som nödvändigtvis andas retro utan det ska även kännas exklusivt och nydanande, berättar IDA Ida.

Ida Överbys intresse för konsthantverk och design har följt henne under åren och hennes passion är att återanvända, utveckla och tillvarata vackra inredningsdetaljer. Ida är svag för kontraster mellan olika material och jobbar nästan alltid med någon form av oväntade materialmöten. Efter att tidigare jobbat mycket med framförallt porslin jobbar hon nu med att omvandla återbrukade tyger.

- Jag hoppas att stipendiet ska möjliggöra framtida projekt jag vill sätta tänderna i, stipendiet blev helt klart en morot till fortsatt arbete, säger Ida.

Ida utbildade sig inom textil och formgivning vid folkhögskola. Redan under utbildningstiden stod återbruket i centrum. Då syddes bland annat väskor och necessärer av gamla segeldukar. Ida vill tillvarata gammalt och udda och ur det skapa nytt. Utmaningen är att inte bara skapa föremål som nödvändigtvis andas retro utan det ska även kännas exklusivt och nydanande. Om det tidigare var konstföremål med funktion har Ida på senare tid styrt mer mot rent konstnärliga uttryck där föremålen inte nödvändigtvis behöver gå att använda.

Motivering

Kultur- och fritidsnämnden ger Ida Överby 2023 års Kulturstipendium med följande motivering: *”Kultur- och fritidsnämnden vill uppmärksamma en designer som kombinerar återvunna saker med nytt material som ger kontraster och ett eget uttryck. Inte sällan är det loppisfynd som omformas till föremål inte bara estetiskt tilltalande utan även funktionsförmåga. Ida Överby är en designer och konstnär som ligger i tiden och är en föregångare inom återbruk som med sitt unika formspråk väcker nytt liv i allehanda avlagda vardagsting på ett hållbart sätt.”*



Om kulturstipendiet

Salems kommuns kulturstipendium utdelas som stöd och uppmuntran för förtjänstfulla eller lovande insatser inom vetenskap, historia, litteratur, konst, musik, teater, dans, journalistik, fortbildning eller för annan betydelsefull insats inom kulturområdet. Stipendiet kan tilldelas förtjänt person/personer, förening eller eldsjäl som stimulerar eller har stimulerat kommunen och dess invånare. Stipendiet kan utdelas till person som ej bor i Salems kommun, men som utfört insatser som stimulerat kulturverksamheten i kommunen. Stipendiet är på 10 000 kr och delades ut av Kultur- och fritidsnämndens ordförande Andreas Lundvall (M) i samband med Nationaldagsfirandet den 6 juni kl. 13.00 i Skönviksparken.